

การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในรายวิชาการอาหารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*

THE DEVELOPMENT OF TEAMWORK SKILL IN COOKING COURSE USING COOPERATIVE LEARNING APPROACH FOR GRADE 8 STUDENTS

¹จุไรรัตน์ อนันต์ไพฑูรย์ Jurairad Ananpaitoon ²เตชาเมธ เพียรชนะ Techameth Pianchana

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

E-mail: jurairad.1994@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในรายวิชาการอาหารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยแหล่งข้อมูลของการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ประเภท คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ประการที่ 1 และ 2 ใช้การทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t – test for dependent Samples) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยประการที่ 3 ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจในการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ทักษะการทำงานเป็นทีม, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this study aims to development of teamwork skill in cooking course using cooperative learning approach for grade 8 students. The data were gathered from a classroom of 37 grade 8 students, obtained from Cluster Random Sampling. The research instruments used consisted of 1) a Cooperative Learning Approach lesson plan, 2) a learning achievement test, 3) a teamwork skill assessment, and 4) a student satisfaction questionnaire. The data were analyzed using data analysis for the purpose of the research. According to the first and the second objectives, t-test for dependent samples was used. The mean and standard deviation were used for finding the results of the third objective. The results revealed that the learning achievement of the grade 8 students after learning through Cooperative Learning Approach was higher than the achievement prior to learning through the approach with statistical significance at the .05 level. It was also found that the teamwork skills of the grade 8 students after learning through Cooperative Learning Approach were higher than the teamwork skills prior to learning through the approach with statistical significance at the .05 level. Finally, the results showed that the grade 8 students were satisfied with learning through Cooperative Learning Approach at high level.

Keywords: Teamwork Skills, Cooperative Learning Approach, Learning Achievement

บทนำ

ความท้าทายที่เป็นพลวัตและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อโครงสร้างทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนคนในชาติ อันเนื่องมาจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) และการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องปลูกฝังความรู้ ความคิด ทักษะและค่านิยมที่ถูกต้องตั้งแต่ในวัยเยาว์ เพราะเยาวชนถือเป็นกำลังสำคัญและเป็นหัวใจของชาติในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเยาวชนของชาติในการเตรียมพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาจะต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น โดยเฉพาะทักษะความร่วมมือ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (วิจารณ์ พานิช, 2555) นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 ยังได้มีการกำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียนอีกหลายด้านที่สำคัญ คือ ทักษะด้านความร่วมมือ ทักษะการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ประกอบกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพเป็นกลุ่มสาระที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะในรายวิชางานอาหารผู้เรียนจำเป็นต้องร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้งานของทีมนำสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

แต่ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนยังไม่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านดังกล่าวเท่าที่ควรส่งผลให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการทำงานเป็นทีม ขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นและการเข้าร่วมกิจกรรม (เกษศิริรินทร์ ธนะไชย, 2553)

การทำงานเป็นทีมถือเป็นทักษะสำคัญประการหนึ่งที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม เกิดความคิดที่รอบคอบ กว้างขวางและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาได้มากที่สุด (ทิตินา แคมมณี, 2560) ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนว่าผู้เรียนต้องมีทักษะความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) และทักษะการทำงานเป็นทีมจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ปริญญา อันภักดี, 2558) ซึ่งผู้เรียนจำเป็นจะต้องเรียนรู้และเข้าใจสาระสำคัญในการทำงานเป็นทีมเพื่อให้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมสัมพันธอันดีระหว่างบุคคล มีทักษะกระบวนการทำงาน จัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับประภาภรณ์ พลเยี่ยม (2560) ที่กล่าวถึงการทำงานเป็นทีมว่าการทำงานเป็นทีมจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถออกไปเป็นบุคลากรที่ดีในสังคมและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ Johnson และ Johnson (1994 อ้างใน สำนวน คุณพล, 2557) ยังได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกกว่าเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถที่ต่างกันร่วมมือช่วยเหลือกัน เพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยยึดหลักความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความสำเร็จของสมาชิกทุกคน สอดคล้องกับทิตินา แคมมณี (2562) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มที่สมาชิกมีความสามารถต่างกัน 3-6 คน ร่วมกันทำงานและรับผิดชอบในหน้าที่ของตนด้วยความตั้งใจ โดยถือว่าทุกคนสำคัญเท่าเทียมกัน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายของงานได้ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหาและอื่นๆ ประกอบกับที่ชนมน ตั้งพิทักษ์ไกร (2558) ที่ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ พบว่า ผู้เรียนที่มีกระบวนการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับมากจะมีความร่วมมือในการทำงานกลุ่มและการนำเสนองานกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด สมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีความรับผิดชอบงานร่วมกัน ช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายในการเรียน นอกจากนี้ อรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์ (2560) ยังได้ศึกษาถึงการพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ ในรายวิชาสัมมนาวารสารศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนใส่ใจรับผิดชอบงานและรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นอย่างดีทำให้เกิดความสามัคคีในทีมนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคนในชาติ โดยเฉพาะในด้านของการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติ ความคิด

และค่านิยมในการทำงาน ให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3 ห้องเรียน ประกอบด้วยนักเรียนเพศชาย จำนวน 62 คน เพศหญิง จำนวน 47 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 109 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 37 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (รายวิชางานอาหาร) เรื่องการแปรรูปอาหาร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการแปรรูปอาหาร เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.83

2.3 แบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม แบบ Rubric Scoring 5 ระดับ โดยแบ่งการประเมินพฤติกรรมออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 2) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) ด้านการตระหนักในหน้าที่ของตนเอง 4) ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม และ 5) ด้านการปรึกษาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยแบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.78

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านละ 5 ข้อ รวมจำนวน 15 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.90

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ดังนี้ 1) ปฐมนิเทศนักเรียน ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมก่อนการจัดการเรียนการสอน 3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่สร้างขึ้นมามีดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ 4) ระหว่างการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยทำการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน 2 สัปดาห์ ประเมิน 1 ครั้ง (สัปดาห์เว้นสัปดาห์) 5) เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจและประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม 6) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จาก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมและแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าทดสอบสถิติ t (t-test for dependent Samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ .05)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ในรายวิชาการอาหาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (t – test for dependent Samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ .05) ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (ที่ระดับนัยสำคัญ .05)

รายการประเมิน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ความรู้ความจำ	2.49	0.93	3.32	0.91	5.23*	0.00
2. ความเข้าใจ	1.65	0.72	2.46	0.61	6.06*	0.00
3. การนำไปใช้	1.46	0.96	3.03	1.26	7.25*	0.00
4. การวิเคราะห์	1.14	0.82	2.22	0.71	6.00*	0.00
5. การสังเคราะห์	1.43	0.93	2.19	0.91	6.69*	0.00
6. การประเมินค่า	1.00	0.78	1.49	0.56	4.07*	0.00
รวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	9.19	2.34	14.78	2.10	24.96*	0.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 9.19 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.34 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 14.78 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.10

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับคะแนนพัฒนาการระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการนำไปใช้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.57 คะแนน ด้านการวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.08 คะแนน ด้านความรู้ความจำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.83 คะแนน ด้านความเข้าใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.81 คะแนน ด้านการสังเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.76 คะแนน และด้านการประเมินค่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.49 คะแนน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน

การวิเคราะห์ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (t – test for dependent Samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ .05) ดังที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (ที่ระดับนัยสำคัญ .05)

รายการประเมิน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย	1.84	0.69	3.95	0.57	27.97*	0.00
2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	2.16	0.55	3.97	0.64	17.87*	0.00
3. การตระหนักในหน้าที่ของตนเอง	1.95	0.52	3.49	0.51	16.80*	0.00
4. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม	1.97	0.16	3.70	0.52	20.70*	0.00
5. การปรึกษาและแก้ปัญหาาร่วมกัน	1.95	0.40	3.27	0.45	12.87*	0.00
รวม ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม	1.97	0.12	3.68	0.30	38.47*	0.00

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า คะแนนทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.97 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.12 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.64 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.30

เมื่อพิจารณาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับคะแนนพัฒนาการระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 2.11 คะแนน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.81 คะแนน ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.73 คะแนน

ด้านการตระหนักในหน้าที่ของตนเอง มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.54 คะแนน และด้านการปรึกษาและแก้ปัญหา ร่วมกัน มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.32 คะแนน ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ ดังที่แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านครูผู้สอน	4.30	0.67	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียน	4.16	0.74	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.26	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม 3 ด้าน $\bar{X}$	4.24	0.07	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม ทั้ง 3 ด้าน มีระดับคะแนนความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 คะแนน และมี ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีคะแนนความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากและสามารถเรียงลำดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านครูผู้สอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.30 คะแนน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.26 คะแนน และด้านกิจกรรมการเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 คะแนน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการทำการศึกษาการวิจัยในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการแปรรูปอาหาร ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับคะแนนพัฒนาการระหว่าง คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการนำไปใช้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.57 คะแนน ด้านการวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.08 คะแนน ด้านความรู้ ความจำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.83 คะแนน ด้านความเข้าใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่ม สูงขึ้น 0.81 คะแนน ด้านการสังเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.76 คะแนน และด้านการ ประเมินค่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.49 คะแนน ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมด้านการนำไปใช้มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนสูงขึ้น 1.57 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.46 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.03 คะแนน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ที่เน้นการลงมือปฏิบัติงานจริงกับเพื่อนร่วมกลุ่ม

เพื่อให้นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพ รายวิชางานอาหาร เป็นรายวิชาที่เน้นการลงมือปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปใช้ได้จริง ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะด้านการนำไปใช้สูงที่สุดและคะแนนพฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.08 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.14 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.22 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ช่วยให้นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในการเรียนร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยนักเรียนที่เก่งกว่าสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า ส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มเข้าใจเนื้อหาบทเรียนและร่วมกันวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวันวิรัช จันทлика (2554) ที่พบว่า การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของเขมวันต์ กระดังงา (2554) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับคะแนนพัฒนาการระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 2.11 คะแนน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.81 คะแนน ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.73 คะแนน ด้านการตระหนักในหน้าที่ของตนเอง มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.54 คะแนน และด้านการปรึกษาและแก้ปัญหาาร่วมกัน มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.32 คะแนน ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมด้านร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด คือ 2.11 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.84 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.95 คะแนน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งกิจกรรมกลุ่มนี้เองส่งผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมวางแผนปรึกษากันในทีมด้วยความตั้งใจ มีการกำหนดหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มที่ชัดเจน ช่วยให้นักเรียนที่มีความรู้ ทักษะความสามารถแต่ละด้านที่แตกต่างกันได้ช่วยเหลือกันในการเรียนรู้และช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานที่ตนถนัดได้เป็นอย่างดี เช่น นักเรียนที่มีความรู้ด้านเนื้อหาจะดำเนินการสืบค้นและเรียบเรียงข้อมูลด้านเนื้อหา ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถด้านการออกแบบและศิลปะจะรับมอบหมายในด้านการตกแต่งออกแบบชิ้นงานและนักเรียนที่มีทักษะการนำเสนอจะรับมอบหมายหน้าที่นำเสนอชิ้นงานหน้าชั้นเรียน อีกทั้งนักเรียนที่มีความสามารถในด้านการประกอบอาหารสามารถให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่เพื่อนที่ขาดประสบการณ์ด้านการประกอบอาหารได้เป็นอย่างดีและคะแนนทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 คือ 1.81 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.16 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.97 คะแนน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขั้นเตรียมการของแผนการสอนทุกแผน

ผู้สอนมีการกระตุ้นโดยการบอกวัตถุประสงค์ ข้อตกลงและบทบาทของนักเรียนในการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเน้นย้ำให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานและสื่อสารกับเพื่อนด้วยวาจาทำทางที่สุภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานกลุ่มเป็นไปได้อย่างดีและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้นักเรียนช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นอย่างดีและสื่อสารกับเพื่อนด้วยวาจาทำทางที่สุภาพจึงส่งผลให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมหลังเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์ (2560) ที่พบว่า รูปแบบการสอนแบบร่วมมือส่งผลให้ความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักเรียนสูงขึ้น และงานวิจัยของชนมน ตั้งพิทักษ์ไกร (2558) ที่ศึกษาพบว่า การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

3. ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีระดับคะแนนความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.24 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.07 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและสามารถเรียงลำดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านครูผู้สอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.30 คะแนน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.26 คะแนน และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.16 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ มีระดับคะแนนความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีจำนวน 1 ข้อ จากด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ 2 คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรียงลำดับจากง่ายไปยาก นักเรียนมีคะแนนความพึงพอใจรวม น้อยที่สุด คือ 3.81 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นแผนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการแบ่งนักเรียนแบบละความสามารถในการทำกิจกรรมร่วมกันจึงส่งผลให้ในช่วงแรกนักเรียนอาจรู้สึกยากในการเรียนรู้และยากในการทำความเข้าใจบทเรียนร่วมกับเพื่อนที่ไม่คุ้นเคยตลอดจนอยู่ระหว่างการปรับตัวในการเรียนร่วมกันของนักเรียน นักเรียนจึงรู้สึกว่าการเรียนในช่วงแรกนั้นค่อนข้างยาก แต่เมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนอยู่เสมอมันเกิดความคุ้นเคยและรู้สึกสนุกมีความสุขในการเรียนรู้ตลอดจนช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเพื่อนร่วมชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม โดยนักเรียนจะทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนตลอดแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีกระบวนการคิด วิเคราะห์และการตัดสินใจ ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกเปลี่ยนความคิดและกล้าตอบคำถามมากขึ้น และกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ ตลอดจนนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้สอนและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการอาหารมากขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเขมวันต์ กระดงา (2554) ที่พบว่า การจัดการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม สามารถสร้างความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ และงานวิจัยของณัฐวรรณ ทิพย์สูงเนิน (2553) ที่ศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ในรายวิชาการงานอาหาร โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้และทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานเป็นทีมและความพึงพอใจในการเรียนของผู้เรียน สรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6-7 คน พิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานอาชีพ ของผู้เรียนขณะศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นคนเก่ง ปานกลางและคนอ่อนเพื่อช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ ครูผู้สอนอธิบายถึงวัตถุประสงค์และบทบาทของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ

2. ขั้นสอน ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียน นำเสนอเนื้อหา ด้วยการบรรยายและอภิปรายร่วมกับผู้เรียน แจกใบงานหรือให้หัวข้องานกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม โดยครูผู้สอนแนะนำแหล่งเรียนรู้และกระบวนการทำงานกลุ่ม ตลอดจนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงานกลุ่มให้แก่ผู้เรียนได้ทราบ

3. ขั้นปฏิบัติงานกลุ่ม ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา อภิปรายซักถามกันทั้งในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลแสดงความคิดเห็นกันและเริ่มทำใบงานหรือรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเมื่อผู้เรียนเกิดข้อสงสัย

4. ขั้นนำเสนอผลงานกลุ่ม เมื่อสรุปเป็นผลงานของกลุ่มเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนและเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

5. ขั้นสรุป ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปราย ศึกษา รวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้อง และอภิปรายเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มเพื่อหาจุดเด่นจุดด้อยสำหรับการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่เสมอ โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชางานอาหาร ในเรื่องอื่นๆ เช่น เรื่องการจัดตกแต่งจานอาหาร เรื่องการประกอบอาหารไทย เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมากขึ้น โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไปใช้ในรายวิชางานอาหาร ในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตระหนัก เห็นคุณค่า และความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมและพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ มีระยะเวลาเก็บข้อมูลการวิจัย ทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ รวมทั้งสิ้น 6 คาบ อาจส่งผลให้นักเรียนบางกลุ่ม พัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูลการวิจัย เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมได้มากขึ้นจนเกิดความชำนาญ

2.2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่มเท่านั้น สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาค้นคว้าหรือทำการวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD หรือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกษศิรินิทร์ ธนะไชย. (2553). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง การประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ ในท้องถิ่น กลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี(งานประดิษฐ์) ของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแสงโคกน้อยระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบ STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เชมวันต์ กระดังงา. (2554). ผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชนมน ตั้งพิทักษ์ไกร. (2558). การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยในการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (การงานอาชีพ 1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน

- ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐวรรณ ทิพย์สูงเนิน. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานธุรกิจ) เรื่อง งานธุรกิจในชีวิตประจำวันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). รูปแบบการเรียนการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2562). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาภรณ์ พลเยี่ยม. (2560). การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปริญญ์ อันภักดี. (2558). การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม โดยจัดการเรียนรูปแบบโครงงานเป็นฐานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ วิชา IPST-MicroBOX ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมแพศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วันขรัส จันทลิทา. (2554). การปฏิบัติการพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่อง งานช่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนวน คุณพล. (2557). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยบูรณาการการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ในวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- อรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์. (2560). การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือทำงานเป็นทีมในรายวิชาสัมมนาวารสารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.